

Partijprogramma's uitgespit: Europese Unie

duiding

Hoe kijken de verschillende Vlaamse politieke partijen naar de Europese regelgeving zoals GLB, Green Deal en natuurherstelwet? In het voorlaatste artikel van de verkiezingsreeks worden de verschillende partijprogramma's naast elkaar gelegd op zoek naar Europese raakvlakken of verschillen.

4 JUNI 2024

VILT-redactie

Lees meer over:

europa

GLB

natuurherstelwet

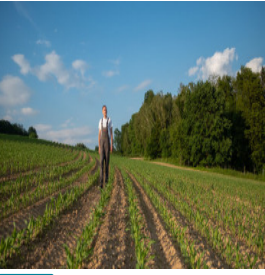
Green Deal

beleid

De voorbije legislatuur kwamen de Vlaamse boeren onrechtstreeks veel in contact met de regelgeving vanuit de Europese Unie. Zo werden in 2020 de krijtlijnen van een nieuw Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) vastgelegd, om pas na veel onderhandelingen in november 2021 goedgekeurd te worden. Gloednieuw in het beleid waren de ecoregelingen die de landbouwers aanzetten om extra inspanningen te leveren op vlak van klimaat en milieu, en tegelijk hun inkomsten verhogen. Ondertussen is duidelijk dat de ecoregelingen goed ingeburgerd zijn bij de Vlaamse landbouwers. Naast de groene maatregelen was er ook aandacht voor een eerlijkere verdeling van de landbouwsubsidies ten opzichte van kleine en middelgrote familiebedrijven en jonge boeren. In 2023 ging de Vlaamse vertaling van het GLB van kracht, waarbij de landbouworganisaties hun kritiek op de inhoud ervan niet spaarden. “Er is een hoge complexiteit van de regels en onvoldoende vergoedingen voor de vele verplichtingen die opgelegd worden. Veel van de regels zijn ook niet op maat van onze Vlaams landbouw”, klonk het toen, waarbij de bemestingsvrije en braakliggende zones werden aangehaald. In april 2024, na de boerenprotesten, stemde de EU ondertussen in om enkele wijzigingen aan het GLB te brengen zodat landbouwers flexibeler om kunnen gaan met enkele van deze verzuchtingen.

Het GLB is goed voor een derde (31%) van de gehele EU-begroting. Dit aandeel was in vorige decennia veel hoger, maar daalt sindsdien. De grootteorde van het budget heeft onder meer te maken met het feit dat het landbouwbeleid bijna alleen op Europees niveau bepaald wordt. Uit een rapport van de Europese Commissie in 2022 stond dat in totaal 33.733 Belgische bedrijven rechtstreekse steun uit het GLB ontvangen.

nieuws

Definitief groen licht voor hervorming Europees landbouwbeleid

24 APRIL 2024

Naast het GLB, stond ook de Europese natuurherstelwet bovenaan op de agenda bij veel Europese landbouwbeleidsmakers. De natuurherstelwet legde allesbehalve een vlot parcours af, waarbij de landing op 17 juni nog steeds twijfelachtig is nu blijkt dat een meerderheid van de lidstaten de wet niet zal goedkeuren. De definitieve goedkeuring had eigenlijk al in maart moeten gebeuren maar België haalde als voorzitter van de Europese Raad het item van de agenda.

Verder botsten de landbouworganisaties en de Vlaamse politiek onder meer tegen de grenzen aan van de regulitis van de Europese Unie, de doelstellingen inzake stikstof, natuur en klimaat, en de handelsakkoorden met Oekraïne en de Mercosurlanden. Deze issues werden in de voorbije artikels van de 'partijprogramma's uitgespit' reeds aangehaald. In dit artikel wordt de focus vooral op het GLB, de Green Deal en de natuurherstelwet gelegd.

Vooruit

Op de wishlist van Vooruit staat een transitiefonds voor een nieuw landbouwmodel. Om dat fonds te spijzen kijkt de partij richting het GLB-budget. De linkse partij wil de directe Europese steun voor landbouwers herverdelen en inzetten voor meer duurzame landbouwpraktijken. "Minder voor de agro-industrie en grote landbouwbedrijven, meer voor de gewone boeren", klinkt het devies. Op termijn wil de partij overstappen naar het principe "publiek geld voor publieke goederen".

Algemeen is Vooruit voorstander van het verder versterken van de slagkracht van de Europese Unie. "Sommige uitdagingen zoals klimaat, ecologie en economie zijn simpelweg te groot om op nationaal niveau het hoofd te bieden", luidt de motivatie erachter. "Om een antwoord te bieden op deze nieuwe uitdagingen en om onder meer klimaat te ondersteunen, moet de Europese begroting over voldoende middelen beschikken." Verder haalt Vooruit aan dat er werk gemaakt moet worden van effectieve maatregelen om de waardevolle natuur te beschermen en te herstellen, onder meer door de uitvoering van de natuurherstelwet en de Europese Biodiversiteitsstrategie.

Groen

Ook Groen ziet het GLB als een belangrijke hefboom voor duurzamere, maar ook socialere landbouw. Volgens de partij worden grootschalige bedrijven te zeer bevoordeeld, de fondsen zouden volgens Groen eerder moeten gebeuren volgens de impact van iemands landbouwpraktijken, dan de grootte van het bedrijf. De prioriteit van het GLB moet daarbij verschuiven naar agro-ecologische productie en biolandbouw. Groen erkent dat de arbeidsomstandigheden en inkomens voor boeren beter moeten, of toch zeker voor wie volgens een wenselijk landbouwmodel werkt. Dit zou volgens de partij onder andere kunnen gebeuren door de oppervlaktegebonden GLB-steun te vervangen met "het belonen van de diensten die een landbouwbedrijf levert voor het klimaat, de natuur, de gezondheid en het algemeen welzijn".

"Ook koppelen we subsidies aan sociale voorwaarden", stelt Groen. "Alleen bedrijven die arbeidsrechten respecteren en correct lonen uitbetalen, kunnen rekenen op publieke middelen."

nieuws

E-loket VLIF geopend: meer boeren komen in aanmerking voor steun

12 MEI 2023

Vlaams Belang

Vlaams Belang is voor een sterk GLB met respect voor nationale specificiteit. "Het GLB opzeggen zou niet alleen leiden tot faillissementen, maar ons ook meer afhankelijk maken van derde landen inzake voedselvoorziening", aldus de partij die benadrukt dat het GLB een correct inkomen verzekert voor land- en tuinbouwers. "Alleen met een eerlijke vergoeding kan onze sector op een duurzame en gezonde manier functioneren. We zijn tevreden

Ondanks de poging van het hervormde GLB om de steun eerlijker te verdelen, komt in veel partijprogramma's het pleidooi terug om daar nog verder in te gaan en af te stappen van de grondgebonden steun. Zowel Groen, PVDA en cd&v pleiten daar expliciet voor. Samen met Vooruit zien ze allen ook meer potentieel in het GLB om de duurzame transitie te ondersteunen. Groen en Vooruit vinden dat daarbij budget van het GLB geheroriënteerd moet worden naar een transitiefonds dat enkel landbouwers steunt die een omvorming realiseren naar een kleinschaligere, duurzame bedrijfsvoering.

Voor de linkse oppositiepartij moet ook het Vlaams Landbouw Investeringsfonds (VLIF), dat deels gefinancierd wordt met Europees geld vanuit het GLB-fonds, geheroriënteerd worden naar een transitiefonds dat landbouwers financieel ondersteunt bij de concrete realisatie van de omvorming van hun bedrijf naar een grondgebonden, duurzame en onafhankelijke bedrijfsvoering.

Groen toont zich voorstander van de Europese natuurherstelwet en wil de ambitie om het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen met 50 procent te halveren tegen 2030 opnieuw op de onderhandelingsagenda. "Recent besloot de Europese Commissie om glyfosaat tien jaar langer op de Europese markt toe te laten. De strijd om dit om te keren geven we niet op", klinkt het.

Tot slot pleit Groen voor een ambitieus klimaatbeleid op Europees niveau en bepleit de partij strengere Europese normen voor dierenwelzijn.

met het GLB, al willen we voor de implementatie ervan meer aandacht vragen voor specifieke kenmerken van Vlaamse land- en tuinbouw.” Het Gemeenschappelijk Visserijbeleid krijgt niet dezelfde bijstand als het GLB. Er wordt gepleit voor een versoepeling van de regels en er zou minder aandacht op duurzaamheid moeten zijn, om de sector in stand te kunnen houden.

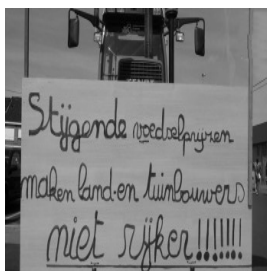
De Green Deal wordt fel bekritiseerd als een anti-landbouwstrategie waartegen de partij een tegenbeweging wil vormen. “De maatregelen zouden volgens voormalig Eurocommissaris Frans Timmermans een betere balans tussen menselijke activiteit en de natuur teweegbrengen. Maar in werkelijkheid zorgen deze strategieën echter voor een complete afschaling van de landbouw”, zegt de extreemrechtse partij die aangeeft een “compleet andere koers te willen varen” en te willen inzetten op een sterke Europese landbouwsector, met als argument dat de West-Europese landbouw tot de wereldtop behoort.

Over de natuurherstelwet laat de partij weten dat de geplande maatregelen “te eenzijdig zijn en de Europese Commissie te veel macht geven”. Als men in Europa natuurherstel wil verwezenlijken dan moet dit volgens Vlaams Belang gebeuren in de meer dunbevolkte gebieden. “Wij doen al meer dan genoeg.” Tot slot beklagt de partij dat “Eurocommissarissen de rol van aangeduid ambtenaar overstijgen en zich gedragen als verkozen politici” en vinden ze dat “extra inspanningen om de sector Europees conform te maken, ook extra moet worden gecompenseerd”.

PVDA

De Partij van de Arbeid ziet een dubbele urgentie, sociaal en klimaatverandering, die een radicale verandering van onze landbouw noodzakelijk maakt. “Maar het nieuwe GLB is daar niet op berekend”, klinkt het. Het versterkt enerzijds de concurrentie tussen landen door het gemeenschappelijke karakter van het beleid te verlaten en anderzijds behoudt het GLB het systeem van beloning per hectare waardoor de grootste boerderijen bevooroordeeld worden. De partij hekelt dat vier vijfde van de subsidies naar de 20 procent landbouwbedrijven met de meeste grond. “Ook het GLB 2023-2027 spekt de kas van de grote bedrijven, terwijl de kleine boeren het best geplaatst zijn om meer lokale landbouw op menselijke schaal te implementeren die mens en natuur respecteert”, aldus PVDA.

Daarom wil PVDA dat het budget van het GLB grondig herverdeeld wordt. Met een budget dat in functie staat van werkgelegenheid in plaats van in oppervlakte landbouwgrond wil ze kleine en middelgrote familiale bedrijven bevoordelen. Ook wil ze steun plafonneren en degressief maken naargelang de oppervlakte. De steun aan jonge en nieuwe landbouwers moet dan weer verhoogd worden. Ook het budget voor ecoregelingen moet verhoogd worden door de steun per hectare te verlagen, om zo landbouwers aan te zetten om meer ecoregelingen af te sluiten. De ecologische voorwaarden voor de hectaresteen moet volgens PVDA ook verbeterd worden.

duiding

Ook op milieuvlak toont het GLB volgens PVDA niet de nodige ambitie, meer zelfs, de doelstellingen die de Europese Commissie heeft geformuleerd zijn in tegenspraak met de Farm-to-Forkstrategie. Die strategie, zo meent de partij, is een essentiële stap als we de milieue- en klimaatvoetafdruk van ons voedselsysteem willen verkleinen. “We hebben een gemeenschappelijk voedselbeleid nodig dat garant staat voor de productie van kwaliteitsvoedsel met minder pesticiden, dat beter is voor onze gezondheid en het milieu, dat strenge regels oplegt rond dierenwelzijn en dat stabiele en goedbetaalde banen oplevert”, zo stelt het verkiezingsprogramma. “Maar daarvoor is het wel nodig dat de Europese instellingen zich losmaken van de lobby’s van de agro-industrie en de neoliberale dogma’s.”

De partij laat weten dat zo’n gemeenschappelijk voedselbeleid echter wel indruist tegen de reeds gesloten en geplande vrijhandelsverdragen, die met die reden voor de partij ook op de schop mogen.

Daarnaast wil PVDA dat er in alle internationale verdragen en regelgeving een landbouw- en voedingsuitzondering wordt ingeschreven. “Wij laten dezelfde milieue-, sanitaire, sociale en dierenwelzijnsnormen gelden als hier, anders ondermijnen we ons eigen landbouwbeleid.”

Opvallend is dat PVDA opnieuw een Europees quotasysteem wil invoeren voor zuivel, eieren, vlees en gevogelte. Die quota moeten uitgedeeld worden aan boeren op basis van voorspellingen van de vraag naar die producten. Op die manier kan overproductie en bijhorende prijsdalingen voor boeren tegengegaan worden. Boeren moeten in dat systeem ook gegarandeerde minimumprijzen kunnen overleggen met voedselverwerkers. “Wij kiezen de kant van de boeren, niet die van de agrobusiness”, klinkt het.

BBB en Voor U

In het zeer bondige partijplan van Voor U, “De 12 werken voor u”, krijgt landbouw dan wel een apart hoofdstuk, maar er wordt met geen woord gerept over het internationale of Europese aspect.

In het partijprogramma van BBB stelt de partij zeer sumier voor om het GLB te vereenvoudigen “met haalbare deadlines, realistische regels, en meer vrijheid voor landbouwers om hun beroep uit te oefenen.” Innovatieve landbouw die inzet op nieuwe technologieën moet financieel worden ondersteund, luidt het nog.

Cd&v

Cd&v noemt een voldoende sterk Gemeenschappelijk Landbouwbeleid een steunpilaar voor de Vlaamse landbouw. Het vraagt een evaluatie van het recent vernieuwde GLB dat bijkomende ambities en instrumenten bevat. Zonder aan de sociale, economische en ecologische ambities te raken, moeten de administratieve lasten wel geminimaliseerd worden en de competitiviteit beschermd worden. Dat moet volgens de partij meegenomen worden in de opmaak van het nieuwe GLB na 2027.

Zelf schuift cd&v vier concrete GLB-prioriteiten naar voor. Ten eerste wil de partij dat het GLB-budget voldoende groot blijft opdat het economisch haalbaar wordt om de duurzaamheidstransitie verder te maken. Voor jonge boeren moet er extra steun worden voorzien. Daarnaast wil cd&v een sterk en wendbaar crisisbudget dat sneller kan ingezet worden wanneer dat nodig is. De partij wil ook dat Europa begrip opbrengt voor de eigenheid en de moeilijkheden van de landbouw in een dichtbevolkt en ruimtelijk erg versnipperd Vlaanderen door beleid op maat toe te laten. Ten tweede moet er aandacht zijn voor het produceren in een veranderend klimaat. In dat kader zijn voldoende investeringen in regenwateropslag, waterhergebruik en integratie met de industrie onmisbaar, meent de partij. Als derde punt wil het een einde aan “excessen” als kalenderlandbouw en niet-productief areaal. Tot slot vindt de partij dat er meer aandacht moet komen voor het mentale welzijn in de sector. Er moeten Europese middelen vrijgemaakt worden voor structurele en professionele begeleiding. “Wij geloven in een GLB dat ondersteunt en stimuleert in plaats van beboet en bestraft”, klinkt het. Zoals eerder vermeld, wil de partij ook bij de Europese Unie aankloppen om aan te dringen op een actualisatie van de vogel- en habitatrictlijn van respectievelijk 1979 en 1992 omdat die geen rekening houden met de groei van de bevolking en met de klimaatverandering. Cd&v wijst er verder op dat de Vlaamse landbouwsector vandaag al tot de duurzaamste ter wereld hoort. “De Green Deal-doelstellingen vragen van de landbouwsector de komende jaren een grote transformatie. Als de ambitie is om die doelstellingen snel te halen, kan dat niet met hetzelfde GLB-budget”, zo leest het partijprogramma. Voor cd&v moeten betalingen op basis van het aantal hectaren kunnen vervangen worden door andere parameters zodat jonge landbouwers minder uit de boot vallen.

nieuws

Europese ministers van Landbouw roepen op tot versoepeling beschermingsstatus wolf

7 FEBRUARI 2024

en stelt zich de vraag of de ontegensprekelijke nadelen opwegen tegen de vermeende noodzaak van wolven in Vlaanderen.” Het antwoord is volgens de christendemocraten bepalend voor de mate waarin en de manier waarop wolven in Vlaanderen bescherming genieten.

De partij geeft ook te kennen dat ze gelooft in de exportkracht van onze agrovoedingssector, net zoals ze de import van voedingswaren uit andere werelddelen verwelkomt. Dat betekent niet dat handelsverdragen zomaar altijd moeten kunnen. De partij wil een check waarbij de structureel gezonde toekomst van de landbouwsector en de interne duurzaamheidsdoelstellingen niet mogen bedreigd worden door het afsluiten van handelsverdragen. In dat opzicht is cd&v geen voorstander van Mercosur. “Het is tijd voor goed gebalanceerde handelsverdragen”, stellen de christendemocraten. In de huidige geopolitieke context willen ze dat er werk gemaakt wordt van “onze problematische afhankelijkheden van systeemrivalen van de EU”, zoals China of Rusland.

In laatste instantie stelt cd&v zich ook vragen bij de Europese beschermingsstatus van de wolf. De partij wil dat er wetenschappelijk onderzoek komt naar de nood aan en het nut van wolven in het dichtbevolkte Vlaanderen. “Gedurende ongeveer 175 jaar heeft Vlaanderen geen last gehad van maar kennelijk ook geen nood gehad aan wolven. Ondertussen loopt de door wolven aangerichte schade op

duiding

Partijprogramma's uitgespit: stikstof en vergunningen

23 MEI 2024

stikstofgevoelige habitats en moet er komaf gemaakt worden met de regeldruk. Internationaal blijft eerlijke vrijhandel de hoeksteen van de Vlaamse welvaart volgens N-VA. “We zijn echter niet naïef”, stelt de partij. “Waar nodig treden we harder op om onze belangen en waarden te beschermen tegen ongeoorloofde inmenging. We doen dat zonder ons af te sluiten van de buitenwereld.”

Verder stelt N-VA dat de Europese regels vandaag te veel vernieuwing in de landbouw tegenhouden op basis van een doorgesloten toepassing van het voorzichtigheidsprincipe. Dat principe stelt dat bij twijfel over mogelijke ernstige risico's, de voorkeur wordt gegeven aan voorzorgsmaatregelen, zelfs als er nog geen volledig wetenschappelijk bewijs is voor de gevaren. “Om de expertise van Vlaanderen volwaardig te kunnen benutten, is het noodzakelijk dat die regels worden aangepast. Pas dan kunnen we onze kennis op vlak van biotechnologie, hoogtechnologische gewasveredeling, artificiële intelligentie, nanotechnologie en kernenergie daadwerkelijk inzetten om de hedendaagse uitdagingen aan te gaan”, aldus N-VA die heil ziet in nieuwe agrotechnologie. “Zo kunnen we niet alleen onze klimaatvoetafdruk naar omlaag krijgen, maar ook Europa minder afhankelijk maken van import van onbetrouwbare regimes. Daarnaast zijn er tal van mogelijkheden om gewassen en zaden te ontwikkelen die beter bestand zijn tegen bijvoorbeeld ziektes, droogte, en klimaatopwarming.”

N-VA schrijft in haar programma dat de EU een belangrijke weeffout gemaakt heeft door de Green Deal door te voeren zonder afdoende aandacht te vestigen voor de globale competitiviteit en het behoud van kwalitatieve jobs in de EU. “Als Europese regelgeving een te grote impact heeft op onze

N-VA

N-VA pleit om een grondige analyse uit te voeren van het geld dat ter uitvoering van het GLB wordt ingezet. Daarbij wil de partij eerst een doorlichting die onderzoekt of het geld dat wordt vrijgemaakt daadwerkelijk bij de beoogde landbouwbedrijven terecht komt. Daarna moet er een kostenbatenanalyse uitgevoerd worden om te kijken in welke mate de financiële steunmaatregelen daadwerkelijk het beoogde doel behartigen. Samen met Europa wil N-VA zorgen voor een omslag van de voedselproductie waarbij Vlaanderen duidelijk kiest voor kwaliteit boven kwantiteit. “Via de bestaande Europese landbouwsubsidies stimuleren en ondersteunen we de shift naar duurzame productiemethodes”, aldus de partij.

Daarnaast heeft N-VA net zoals de andere meerderheidspartijen duidelijk gemaakt om bij de Europese Commissie aan te kloppen en te kijken wat de mogelijkheden zijn in dichtbevolkte regio's en

bedrijvigheid, dan zorgen we voor een vrijstelling”, belooft de partij verder nog in haar programma.

Open Vld

Open Vld noemt zichzelf de “meest pro-Europese partij van ons land”. De liberalen zien dus een belangrijke rol weggelegd voor de Europese Unie om de grote uitdagingen van onze tijd zoals klimaatopwarming en geopolitieke dreigingen, op te lossen door een betere samenwerking. “We durven resoluut te kiezen voor een verenigd, sterk en veilig Europa”, klinkt het in het partijprogramma.

Tegelijk blijven het programma en het landbouwplan op de oppervlakte als het specifiek gaat over het Europese landbouwbeleid, waarbij het GLB zelfs niet vermeld wordt. Zoals eerder vermeld in de verkiezingsreeks hameren de liberalen er wel op om rekening te houden met de Vlaamse context op vlak van natuurbescherming en natuurherstel. Zo moet Vlaanderen in overleg treden met Europa om te zien hoe versnippering in natuurgebieden kan worden tegengegaan. De EU moet ook zorgen voor een gelijk speelveld op vlak van strenge normen rond dierenwelzijn en duurzaamheid bij het afsluiten van internationale handelsakkoorden met derde landen. En tot slot mogen we niet aan goldplating doen (verder gaan dan wat de Europese regels voorschrijven, red.).

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: <https://www.facebook.com/vilt.nieuws/>

screenreader.visit us on our linkedin page: <https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/>

screenreader.visit us on our instagram page: <https://www.instagram.com/vilt.nieuws>

screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws

screenreader.visit us on our bluesky page: <https://bsky.app/profile/viltmieuws.bsky.social>

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |

[Privacy policy](#)

[Copyright](#)

[Cookie Policy](#)

[Cookie instellingen aanpassen](#)

Webdesign by [Who Owns The Zebra](#)